

KRIS!

Den yttre ekonomiska krisen har även drabbat Svensk Form. Och den slår hårt. Vi var visserligen rustade för ett tufft år 2010, när vårt statliga mötesplatsuppdrag övergår till Arkitekturmuseet, men vi hade inte räknat med att redan nu dra i nödbromsen. Flera angelägna projekt har lagts på is. Ointresset som råder från offentligt håll är oroväckande. Dags att kliva upp på barrikaderna. Du som medlem kan aktivt bidra till föreningens framtid genom att göra Din röst hörd.

När jag tillträdde som VD för Svensk Form inför Designåret 2005 slogs det ivrigt på stora trumman för Design bland makthavare och media. Idag är det märkligt tyst, trots alla positiva resultat som statens satsningar gav. Mode möjligen undantaget. Begrepp som innovation, kreativt entreprenörskap och hållbar utveckling har tagit designens plats bland de politiskt gångbara slagorden. Som om de inte självklart hörde ihop. Trots alla utredningar och högtflygande planer på Designcenter och Formmuseum i Stockholm, blev resultatet en minivariant med vidgat uppdrag för Arkitekturmuseet inom form och design. En efterlängtat arena för publiken, som vi naturligtvis ska göra det bästa av. Pengar skyfflas runt, men inga nya medel förväntas.

I andra länder satsar man sig ur krisen med design och kultur. I Norge investerar staten i snitt 18 kr per capita på design, medan motsvarande siffra i Sverige är 1,8 kr per capita. Island satsar sig ur krisen med hjälp av design. Danmark har en konkret och målinriktad designpolicy, underteckad av näringsministern. I Storbritannien har regeringen startat en kulturakut med motiveringen att stödet är särskilt viktigt i kristid eftersom den kreativa sektorn är den del av ekonomin som växer snabbast. Kulturen har en nyckelroll för den ekonomiska återhämtningen. På samma sätt diskuterades designens roll som optimistisk utvecklingskraft i kristider under senaste World Economic Forum i Davos.

Jag vill helst undvika gnäll och hitta nya möjligheter, men idag finns anledning till oro. Det råder ett allmänt kulturpolitiskt mörker och det är svårt att se någon omedelbar ljusning.

Samtidigt gläds vi åt ökad internationell efterfrågan på svensk design. En paradox när statliga stödet minskar i samma takt, i synnerhet som man gärna betonar designens och kreativitetens kraft för Sverige-bilden, konkurrensen och samhällsutvecklingen. Och Svensk Form kämpar på, bara under hösten visar vi utställningar i Berlin, Athen, Prag, Sao Paulo, Tokyo och Cleveland.

Krisen tvingar fram nödvändig reflektion. Inom Svensk Form gör vi också läxan. Självkritiskt frågar vi oss varför vi finns och vad vi gör för nytta? Kan vi hålla tillräckligt hög ambitionsnivå med knappa resurser och bevarad kvalitet? Hur kan vi öka intäkterna? Hur kan vi optimalt utöva vår unika kompetens som opinionsbildare inom designområdet, som sammanförare mellan yrkesverksamma designere, företag och designintresserad allmänhet, som utställningsproducent, som kunskapsförmedlare? Erbjuder nytta till medlemmarna genom FORM, juridisk rådgivning, utmärkelser mm? Måktar vi med att driva angelägna långsiktiga teman om hållbar livskvalitet och stärkta internationella relationer? I dag har vi ett superslimmat, och engagerat kansli med ca fyra fasta tjänster och dryga 5 miljoner i intäkter nästa år. Snabbfotat och flexibelt, men otillräckligt. Behovet är större och vi märker dagligen att vi gör nytta. Vi är den självklara samtalspartnern för frågor som rör design, inte minst bland unga formgivare som vill komma ut och vi tar emot besökare från hela världen.

Svensk Forms allra största styrka är förstås dess medlemmar. I dag har vi ca 5000. Rollen som ideell och opinionsbildande medlemsförening utgör kärnan. Än mera påtagligt när det statliga stödet minimerats. Medlemsengagemanget syns tydligast genom regionalföreningarnas aktiviteter runt om i landet. Den nybildade och största regionalföreningen i Stockholm, blir en viktig påtryckargrupp. På medlemmarnas prio-lista kommer FORM överst, tätt följt av information, kunskap och nätverkande.

Ser man tillbaka på Svensk Forms - Svenska Slöjdföreningens - historia, kantas den av vägval, framkallade av varje tids kris. Flera gånger under sin snart 165-åriga historia har föreningen ifrågasatts, men gått vidare. Senaste kritikervågen i början av 2000-talet handlade om Svensk Form som smakfostrare och stilpolis. Som mest hade vi 17.000 medlemmar på 50-talet, när hela förenings Sverige blomstrade. Svensk Form har stått bakom stor del av Sveriges designutveckling under 1900-talet med banbrytande insatser. Ett ovärderligt kulturarv som förtjänar att förvaltas och tillgängliggöras.

Nu gäller det: Stå upp för Svensk Forms framtid!